

**MARKING NOTES
REMARQUES POUR LA NOTATION
NOTAS PARA LA CORRECCIÓN**

May / mai / mayo 2013

**SWEDISH / SUÉDOIS / SUECO A:
LITERATURE / LITTÉRATURE /
LITERATURA**

**Higher Level
Niveau Supérieur
Nivel Superior**

Paper / Épreuve / Prueba 2

*These marking notes are **confidential** and for the exclusive use of examiners in this examination session.*

*They are the property of the International Baccalaureate and must **not** be reproduced or distributed to any other person without the authorization of the IB Assessment Centre.*

Dramatik

1. En acceptabel upp till bra uppsats lyckas på ett hyfsat sätt identifiera några i sammanhanget relevanta scenanvisningar och visa något så när övertygande hur dessa bidrar till presentationen av temat/temana i verken. De valda exemplen tjänare vidare som stöd i en relevant jämförelse av verken och åtföljs i bästa fall av ett omdöme om hur dramats genredrag utnyttjats.

I en bra upp till utmärkt uppsats lyckas eleverna med väl valda exempel bland pjäsernas scenanvisningar mycket övertygande visa hur dessa bidrar till presentationen av temat/temana i verken. Jämförelsen av verken är välgjord och det finns ett lika välgrundat omdöme.

2. En acceptabel upp till bra uppsats visar en relevant förståelse av det som är de tre grundstenarna i de flesta dramer. Eleverna visar också något så när tillfredsställande hur minst två dramaförfattare har hanterat dessa element. Dessutom förväntar man sig något om hur hanterandet av dessa tre grundstenar påverkat helhetsintrycket av verken. Dessutom innehåller dessa uppsatser en relevant jämförelse av verken med ett ev tillhörande omdöme kring hur genredragen utnyttjats.

I en bra upp till utmärkt uppsats visar eleven med övertygande exempel på en utmärkt förståelse av de tre grundstenarna och inte minst hanteringen av dessa. Dessutom följs detta upp med en övertygande framställning av hur helhetsintrycket påverkats av hanteringen av de tre viktiga enheterna tid, rum och tema. De viktiga inslagen av jämförelse mellan verken och ett övergripande omdöme kännetecknas av övertygande exempel och välgrundade argument.

3. I en acceptabel upp till bra uppsats förmår eleven på ett övertygande sätt visa hur de lästa verken lyckats förmå läsaren att identifiera sig med karaktärerna och/eller temat i pjäserna. De exempel som eleven tar fram ur verken bidrar till detta. Dessutom lyckas eleven visa hur denna identifiering bidrar till helhetsintrycket av verken. Exemplen bidrar vidare till en relevant jämförelse mellan verken och kan dessutom lägga grunden till ett omdöme kring hur författarna hanterat dramagenres huvuddrag.

I en bra upp till utmärkt uppsats kännetecknas de exempel som används av att de helt övertygar läsaren om styrkan i identifieringsförmågan med karaktärerna och/eller temat i verken samt vilken effekt detta haft på helhetsintrycket av verken. Inslagen av jämförelse mellan och värdering av verken är välfunna resp övertygande.

Lyrik

4. I en acceptabel till bra uppsats försöker eleven med relevanta exempel visa hur poesi kan uttrycka något som inte går fram via det vanliga språket. Eleven diskuterar på ett rimligt sätt hur poetiska, språkliga drag i dikterna förmår förmedla känslor och idéer som det vanliga språket inte alltid kan klara av. Elevens diskussion leder vidare fram till en tydlig jämförelse mellan verken och ev också en värdering.

I en bra till utmärkt uppsats kännetecknas ovanstående resonemang, inklusive välvalda exempel, av en elegant och uttömmande framställning. De viktiga inslagen av jämförelse mellan verken och värdering av hur genrekonventionerna hanterats präglas av god närläsning av verken och stor insiktsfullhet i analysen.

5. I en acceptabel till bra uppsats lyckas eleven hitta några relevanta exempel på hur symbolik kan användas som ett medel att fördjupa läsarens upplevelse av dikterna. De valda exemplen fungerar vidare som grundsten i en tydlig jämförelse mellan verken, en jämförelse som dessutom kan innehålla inslag av värdering kring hanterandet av de genrespecifika dragen i verken.

I en bra till utmärkt uppsats hanteras användningen av symbolik på ett insiktsfullare sätt, och de välvalda exemplen bidrar på ett tydligare vis till att övertyga läsaren om riktigheten i elevens argumentation. Den viktiga jämförelsen mellan verken och bedömningen av hur de genrespecifika dragen hanterats är väljord respektive välgrundad.

6. I en acceptabel till bra uppsats visar eleven upp en relevant förståelse av stildrag som till exempel interpunktion och kan applicera detta på de valda dikterna. Dessutom kommer eleven med lämpliga exempel på hur författarens utnyttjande av stildrag som bland annat interpunktion påverkar läsarens uppfattning av innehållet i dikterna. Elevens framställning inkluderar, alternativt leder fram till en relevant jämförelse mellan verken. Denna kan eventuellt innehålla inslag av omdöme/värdering vad gäller hanterandet av genrekonventionerna.

I en bra till utmärkt uppsats kännetecknas uppsatsen av elegantare struktur och en framställning som går mer på djupet och därmed är mer övertygande. De för uppsatser av denna kaliber viktiga inslagen av jämförelser mellan verken och omdöme/värdering kring de genrespecifika dragen präglas av stor insiktsfullhet.

Noveller

7. I en acceptabel till bra uppsats visar eleven en relevant förståelse av begreppet bifigur, och de exempel på dess påverkan på framställningen av huvudfiguren känns om inte helt övertygande så åtminstone relevant. Framställningen inkluderar vidare inslag av jämförelse mellan verken och det kan i bästa fall dessutom påträffas inslag av omdöme/värdering vad gäller hanterandet av de specifika genredragen.

I en bra till utmärkt uppsats presenteras bifigurernas betydelse i verken, och framför allt betydelsen för läsarens bild av huvudfiguren, av mycket övertygande exempel och dessa fungerar vidare elegant i elevens argumentation. De verkjämförande exemplen och inslagen där uppsatsen hanterar omdömen kring genrehanteringens kännetecknas av stor insiktsfullhet.

8. I en acceptabel till bra uppsats hanterar och jämför eleven på ett relevant sätt både öppningen och avslutningen i de valda verken. Elevens definition av öppning och avslutning känns också relevant i sammanhanget, liksom analysen av stilmedel. Vidare framgår det tydligt vilken vikt eleven fäster vid framställningen av dessa, också med tanke på hur de används i novellens helhetskomposition. Den jämförelse som krävs ska också ske på ett relevant sätt mellan verken, och den kan i bästa fall leda fram till en utvärdering av hur de genrespecifika dragen i verken har hanterats. Den jämförelse som krävs ska också ske på ett relevant sätt mellan verken, och den kan i bästa fall leda fram till en utvärdering av hur de genrespecifika dragen i verken har hanterats.

I en bra till utmärkt uppsats kännetecknas framställningen förutom av en god struktur och elegans i framställningen av ett mer nyanserat resonemang vad gäller aspekterna ovan. Jämförelsen och utvärderingen präglas av stor förståelse av verken och skärpa i analysen.

9. I en acceptabel till bra uppsats görs en övertygande distinktion mellan begreppen i frågan. Dessutom kännetecknas resonemanget, inklusive en analys av stilmedel, framför allt av en relevant hantering av ”klassiska motiv” och ”eviga teman”. Vidare ställs hanteringen av dessa i en acceptabel relation till det begränsade utrymmet i en novell. Resonemanget leder dessutom till en relevant jämförelse mellan verken och kan eventuellt innehålla inslag av utvärdering/omdöme kring hanteringen av genrekonventionerna.

I en bra till utmärkt uppsats är det framför allt de välvalda exemplen och den eleganta framställningen av den övertygande argumentationen som faller läsaren i ögonen, förutom hur jämförelsen mellan verken inklusive den övertygande genreutvärderingen lyfter slutintrycket.

Non-fiction: Biografier, självbiografier, essäer, reseskildringar och reportage

10. I en acceptabel till bra uppsats visar eleven på en relevant hantering av begreppet ”tid” i de valda verken. Så kan förutom hanteringen av den uppenbara kronologin i verket också sådant som till exempel tempo och spänning kommenteras. Eleven både undersöker och jämför hur tidsbegreppet i stort hanterats i och mellan de valda verken och de exempel ur verken som anförs känns relevanta. Dessutom kan en värdering av hur genredragen hanterats förekomma.

I en bra till utmärkt uppsats lyckas eleverna med i relation till frågan välvalda exempel och på ett uttömmande sätt i en elegant uppbyggd och välskriven text både undersöka och jämföra minst två non-fictionverk. Inslagen av jämförelse mellan verken och de där hanterandet av de genrespecifika dragen bedöms lyfter dessa uppsatser.

11. I en acceptabel till bra uppsats lyckas eleven på ett någorlunda övertygande sätt via relevanta exempel visa hur författarna gått till väga för att framhäva betydelsen av speciella möten eller träffar i sina verk. Dessa exempel leder vidare fram till en relevant jämförelse mellan verken, där man eventuellt också påträffar synpunkter kring hur väl de genrespecifika dragen tagits till vara.

I en bra till utmärkt uppsats kännetecknas det ovanstående dessutom av mer övertygande exempel och en mer djuplodande och elegantare framställning. Framförallt kanske är det jämförelsen mellan verken och inte minst omdömet kring hanterandet av de genrespecifika dragen som dominerar det positiva intrycket.

12. I en acceptabel till bra uppsats försöker eleven någorlunda övertygande med relevanta exempel ur verken instämma i eller bemöta påståendet i frågan. Oavsett ståndpunkt måste det till en relevant jämförelse mellan verken och eventuellt också en utvärdering av hur genrekonventionerna hanterats.

I en bra till utmärkt uppsats kännetecknas svaret förutom av ovanstående dessutom av ett mer nyanserat och mer djuplodande resonemang, framställt i en snygg och välskriven form. Den föreskrivna jämförelsen mellan de valda verken kännetecknas av välfunna exempel, och de omdömen som avges angående hanterandet av de genrespecifika dragen är helt övertygande.

Romaner

13. I en acceptabel till bra uppsats lyckas eleven med relevanta exempel ur minst två av de romaner som studerats på ett rimligt sätt visa hur författarna använt sina karaktärer och relationerna dem emellan för att förstärka hanteringen av böckernas tema(n). Dessutom används elevernas exempel till en relevant jämförelse mellan verken, en jämförelse som också kan innehålla en utvärdering av hur de genrespecifika dragen hanterats.

I en bra till utmärkt uppsats är valet av karaktärer, och exempel ur skildringen av förhållandet mellan dessa, gjorda på ett övertygande sätt och i en framställningsform som präglas av elegans också vad gäller språket. Inte minst övertygar exemplen som led i elevens argumentering för hur presentationen av verkens tema(n) förstärks tack vare interaktionen mellan verkens karaktärer. De föreskrivna inslagen av jämförelse mellan verken bygger på välfunna exempel, och den viktiga värderingen av hur de genrespecifika dragen hanterats präglas av stor insiktsfullhet.

14. I en acceptabel till bra uppsats försöker eleven presentera en relevant definition av begreppet ”sociala frågor”. Vidare framgår det i uppsatsen i vilken utsträckning, och med vilken betydelse för helhetsintrycket, dessa sociala frågor behandlas. Dessutom jämförs verken i detta avseende på ett relevant sätt och kanske blir de också bedömda utifrån hur de genrespecifika dragen hanterats.

I en bra till utmärkt uppsats övertygar definitionen av begreppet ”sociala frågor” och de exempel ur minst två av verken som eleven presenterar präglas av djuplodande förståelse av verken och dess tema(n). Vad gäller elevens uppfattning om hur hanteringen av de sociala frågorna påverkar helhetsintrycket av verken så presenteras denna på ett både övertygande och elegant sätt. De viktiga inslagen av jämförelse och utvärdering/omdöme kännetecknas av djuplodande kunskap kring verken och stor skärpa i analysen.

15. I en acceptabel till bra uppsats definierar eleven begreppen ”överraskande passager och vändningar” på ett acceptabelt sätt, och de exempel som framförs ur de verk som används känns något så när övertygande. Eleven försöker vidare tydligt visa hur de exempel som valts förmår hålla läsarens intresse vid liv, eller så används hänvisningarna till verken för att visa att påståendet inte stämmer. Viktigt är vidare att verken jämförs på ett relevant sätt, en jämförelse som kan inkludera en utvärdering av hur genrekonventionerna hanterats.

I en bra till utmärkt uppsats är hanterandet av det inledande påståendet mer nyanserat och byggt på välvalda exempel, som visar på förståelse av verken på djupet. Hänvisningarna till verken används vidare i en övertygande argumentation kring sanningshalten i uppgiftens inledande påstående. Inte minst i uppsatser som är så här bra fungerar jämförelsen mellan verken väl och bidrar till ett helt övertygande omdöme kring hanterandet av de genrespecifika dragen.
